

Ак-Суу районунда 2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата жергиликтүү бюджеттин түзүлүшүнө, аткарылышына жана ишине жүргүзүлгөн шайкештик аудиттин ОТЧЁТУ.

Аудит өткөрүүнүн негизи: Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ысык-Көл жана Нарын областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн 2024-жылга иш планы

Аудиттин максаты: жергиликтүү бюджеттин түзүлүшүнө, аткарылышына жана ишине шайкештик аудит

Аудиттин мөөнөтү: 2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгы.

Аудиттин объектилери: Ак-Суу райондук мамлекеттик администрациясы, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Ак-Суу финансы башкармалыгы, Ак-Суу райондук өнүктүрүү фонду, Кыдыр Аке, Хан Теңири, Алтын Арашан, Каракол, Челпек айыл өкмөттөрү, “Ак-Суу коммуналдык чарба” жана “Ак-Суу Тазалык-Техсервис МТС” муниципалдык ишканалары.

Жооптуу тарап

Ак-Суу райондук мамлекеттик администрациясы, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Ак-Суу финансы башкармалыгы, Ак-Суу районундагы жогорудагы аталган айыл өкмөттөрү жана мекемелери бул аудиттин жооптуу тарабы болуп саналат.

Жооптуу тараптардын милдеттери

Жогорудагы аталган тараптардын жалпы милдетине мамлекеттик каражаттардын тескелиши жана мыйзамдуу орган тарабынан ыйгарым укуктарды жүргүзүү кирет, ошондой эле ушул аудиттин предметине жооптуу болушат.

Аудитордун милдети

Биздин милдет, жүргүзүлгөн аудиттин негизинде шайкештик аудиттин предмети жана аудиттин тиешелүү критерийлери боюнча өз алдынча корутундуларга келүүдө турат. Аудит, биздин корутундуну тастыктаган жетишээрлик, талаптагыдай далилдерди алуу үчүн жол-жоболорду аткарууну камтыйт. Аткарылган жол-жоболор алдамчылыктын же катачылыктын негизинде жол берилген олуттуу шайкештик эместиктин тобокелдигин баалоону камтыган, аудитордун кесиптик пикирине жараша болот. Биз аткарган аудиттин жол-жоболору, ушул жагдайларга туура келет деп эсептейбиз. Чогултулган аудитордук далилдер, ушул отчетто жазылган корутундулар үчүн негизди камсыз кылуу үчүн, жетиштүү жана талаптагыдай болуп эсептелет деп божомолдойбуз.

Аудиттин предмети

Аудиттин предмети болуп, жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана аткаруу процесстеринин, ошондой эле, жергиликтүү бюджеттеги мекемелердин жана муниципалдык ишканалардын мамлекеттик каражаттарды жана мүлктү пайдалануунун Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларынын талаптарына шайкештиги эсептелет.

Жогоруда көрсөтүлгөн убакыттын ичинде аудитке киргизилген суроолор:

- бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгүнүн түзүлүшүн, аткарылышын талдоо;
- резервдик фонддун түзүлүшүнө жана анын максаттуу пайдалануусуна аудит;
- жергиликтүү бюджетке келип түшкөн кредиттердин, гранттардын, өнүктүрүү фондунун акча каражаттарына жана гуманитардык жардамдардын натыйжалуу пайдаланылышына, кайтарып берүүнүн, төлөөнүн мөөнөттөрүнүн жана шарттарынын сакталышына аудит;

- бюджеттик жана атайын каражаттарынын эсебине кассалык, казыналык эсептери боюнча операцияларына аудит;
- штаттык бирдиктердин түзүлүшү жана эмгек акы төлөө фондусунун туура түзүлүшү боюнча аудит;
- дебитордук жана кредитордук карыздарга аудит;
- эсепке берүү жактары менен жүргүзүлгөн эсептер, иш сапар чыгымдарына аудит;
- Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын талаптарынын аткарылышына аудит;
- негизги каражаттардын жана мүлктөрдүн, буюмдардын сакталышына аудит;
- капиталдык курулуш-куроо иштерине, капиталдык жана утурумдук оңдоолорго сарпталган чыгымдардын аныктыгына аудит;
- коммуналдык кызмат көрсөтүүлөрүнө жана байланыш кызматтарын төлөөгө бөлүнгөн каражаттардын пайдаланышына аудит;
- кызматтык автотранспортту күтүүгө бөлүнгөн каражаттын пайдаланышына аудит;
- айыл чарба багытындагы жана муниципалдык жерлердин пайдаланылышына аудит;
- бала бакчаларда тамак-аш азыктарынын нормативдеринин сакталышына жана башка төлөм боюнча чыгымдардын тууралыгына аудит;
- бухгалтердик эсептин абалына аудит.

Аудит критерийлери

Критерий деп, бюджеттик каражаттарды мыйзамга ылайык пайдаланылышынын шайкештигин баалоо эсептелет:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодекси;
- Кыргыз Республикасынын Эмгек кодекси;
- Кыргыз Республикасынын Салык кодекси;
- Кыргыз Республикасынын Жер кодекси;
- Кыргыз Республикасынын “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын “Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтому;
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 5-августундагы №451 «Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруусунун аткаруу органынын типтүү түзүмү жана штаттык санын бекитүү жөнүндө» токтому;
- Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө» жарлыгы;
- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 1-августундагы №433 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын тейлеп иштеген кызматкерлерге эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө» токтому;
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2022-жылдын 30-мартындагы №185 «Маданият, искусство, маалымат жана спорт мекемелерине эмгек акы төлөөнүн шарттары жөнүндө» токтому;
- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортун пайдалануу тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө» токтому;

-Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” жобосу (КР Финансы министрлигинин 22.01.24-ж №1-Б ылайык күчүн жоготкон).

Ишти аткарууда колдонулган аудиттин стандарттары

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Кеңешинин 2021-жылдын 29-мартындагы №01-26/56 токтому менен бекитилген, ошондой эле, Шайкештик аудити жөнүндө колдонмого ылайык, негизинен ISSAI 400 жана ISSAI 1400, шайкештик аудити жөнүндө жетектөөчү көрсөтмөлөр жана INTOSAIнин негиз салуучу принциптерине ылайык жүргүзүлдү.

Этикалык талаптарга шайкеш келиши

Аудиттин эл аралык стандарттары этикалык ченемдердин сакталышын, ошондой эле аудит предмети бардык олуттуу аспектерде негизделген ишенимди алуу үчүн, аудитти пландоо жана жүргүзүү, мыйзамдуу жана жөнгө салуучу ченемдерге туура келишин талап кылат.

Аткарылган иштердин кыскача баяндамасы

Аудит Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ысык-Көл жана Нарын областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн бекитилген программасына ылайык, кызмат адамдары тарабынан көрсөтүлгөн иш кагаздарынын, материалдарынын жана маалыматтарынын негизинде жүргүзүлдү.

Аудит үчүн финансылык отчеттуулукта жана беренелердин олуттуу тандоосунда келишимдердин жана калдыктардын бурмалануу тобокелдигин баалоо максатында босоголук маанидеги ченемдери боюнча олуттуу эсептери үчүн Форма 3 пайдаланылган.

Корутунду

Аудитте, КР Финансы министрлигинин Ак-Суу башкармалыгынын (аудит маминспектор К.С. Шабралиев тарабынан жүргүзүлгөн) иш-аракеттери төмөндө жазылган жагдайлардан сырткары, бардык олуттуу аспектерде мыйзам талаптарына туура келээри аныкталды.

АУДИТТЕ АНЫКТАЛДЫ:

Жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы менен табылган баардык финансылык бузуулардын жалпы суммасы **33435,8 миң сомду** түзгөн, анын ичинде **28347,1 миң сом**у калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени **24697,8 миң сом**. Анын ичинен:

-1101 Бюджеттин долбоорун түзүүдөгү жана ал менен бир убакытта түзүлүүчү документтерди түзүүдөгү бузуулар 2288,6 миң сом. Анын ичинде:

-110105 Бюджеттин киреше бөлүгүнүн ченемдик-укуктук актылардын талаптарына туура келбеши, сапатсыз пландоо 2288,6 миң сом.

-2103 Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун тиешелүү бюджетине каражаттардын чегерилбеши 564,4 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени 415,8 миң сом. Анын ичинде:

-210301 Мүлктү тескөөдөн алынган каражаттардын, акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн алынган кирешелердин бюджетке чегерилбеши (өз убагында эмес же толук эмес чегерүү) 243,1 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени 112,4 миң сом;

-210305 Бюджетке милдеттүү төлөмдөрдүн чегерилбеши (өз учурунда эмес жана толук эмес чегерүү) 321,3 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени 303,4 миң сом;

-2302 Капиталдык салымдарга бюджеттик каражаттарды пайдалануудагы жана курулуш иштерин аткаруудагы бузуулар 3540,0 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени 468,4 миң сом. Анын ичинде:

-230207 Курулуш-куроо иштеринин наркын жана/же көлөмүн жогорулатуу 3540,0 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилгени 468,4 миң сом.

2303 Милдеттенмелерди кабыл алуу жана тастыктоо жана бекитилген көрсөткүчтөрдөн ашыкча чыгымдоо (ченемден ашыкча жана тастыкталбаган чыгымдар) 154,6 миң сом, анын ичинде:

-230305 ТМБ жана башка чыгымдар боюнча ченемден ашыкча чыгымдар 154,6 миң сом.

-3101 Мүлктүн сакталышын камсыз кылбоо 21803,8 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген. Анын ичинде:

-310104 Негизги каражаттарды кириштөө тартибин бузуу, негизги каражаттардын жана материалдык эмес активдердин эскиргендигин эсептөөдөгү бузуулар. Белгиленген тартипте кириштелбеген, эсепке алынбаган мүлктүн болушу 21803,8 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген;

3102 Мүлктү пайдалануудагы бузуулар 429,1 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, анын ичинен:

-310207 Мүлктү ижарага берүүдө ижара келишиминин шарттарынын сакталбагандыгы 429,1 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш;

4102 Бухгалтердик эсеп жөнүндө ченемдик укуктук актылардын бузулушу 2000,9 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген. Анын ичинде:

-410210 Бухгалтердик эсепте негизги каражаттарды баланстан чыгаруу боюнча мыйзам талаптарын сактабоо 120,8 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген;

-410215 Дебитордук карыздар боюнча эсеп жүргүзүүдөгү бузуулар 1880,1 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген.

4103 Эсеп жана отчеттуулук тартибинин жана башка бузуулары 8,9 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген. Анын ичинен:

-410301 Эсеп жана отчеттуулук тартибинин жана башка бузуулары 8,9 миң сом, калыбына келтирүүгө тийиш, калыбына келтирилген.

5101 Товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуудагы бузуулар 2645,5 миң сом. Анын ичинде:

-510103 Ченемдик-укуктук актылардын талаптарына ылайык, конкурс өткөрбөстөн сатып алуулар (товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөр) 2645,5 миң сом.

Мындан тышкары, 1 (бир) бухгалтердик эсеп жөнүндө ченемдик укуктук актыларын бузуулар жана 1 (бир) мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндөгү башка бузуулар аныкталган.

2022-2023-жылга карата жергиликтүү бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүктөрүнүн аткарылышы

2023-жылга Ак-Суу районунун жергиликтүү бюджетинин кирешелери жана чыгашалары 239992,4 миң сом өлчөмүндө каралып жергиликтүү кеңештеринин токтомдорунун негизинде бекитилген, анын ичинен: салыктык кирешелер 107715,8 миң сом жана салыктык эмес кирешелер 35594,6 миң сомду, мамлекеттик башкаруу секторунун трансферттери (теңдөөчү гранттар) 96682,0 миң сомду түзгөн.

Жергиликтүү бюджеттин киреше бөлүгү такталган план боюнча 324801,7 миң сомду түзүп, анын ичинен: салыктардын келип түшүүсү 125148,8 миң сом, салыктык эмес келип түшүүлөр атайын каражаттар менен бирге 68386,1 миң сом, мамлекеттик башкаруу секторунун трансферти 131266,8 миң сомду түзгөн.

Киреше бөлүгүнүн накталай аткарылышы 344479,0 миң сомду түзгөн, анын ичинен: салыктык кирешелердин келип түшүүсү 139879,7 миң сом, салыктык эмес кирешелердин келип түшүүлөрү атайын каражаттар менен бирге аткарылганы 73332,5 миң сом, республикалык бюджеттен берилүүчү каражаттар 131266,8 миң сом.

2023-жылдын 1-январына карата жалпы 54414,7 мин сом эркин калдык болгон, анын ичинен: бюджеттик каражаттары 52923,9 мин сом, атайын каражаттар 1490,8 мин сом. 2023-жылга жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгү 379216,4 миң сомго такталып, кассалык чыгымдар 355567,5 миң сомго же 99,3% аткарылган. Анын ичинен: “Мамлекеттик кызмат көрсөтүү” бөлүгү боюнча планда 182287,8 миң сом, кассалык чыгымдар 170521,7 миң сомго аткарылган (93,5%), “Экономикалык маселелер” бөлүгү боюнча планда 8657,0 миң сом, кассалык чыгымдар 8455,9 миң сомго аткарылган (97,7%), “Коргоо” бөлүгү боюнча планда 5452,8 миң сом, кассалык чыгымдар 4496,3 миң сомго аткарылган (82,5%), “Турак-жай жана коммуналдык кызмат” бөлүгү боюнча планда 75642,4 миң сом, кассалык чыгымдар 73267,9 миң сомго аткарылган (96,9%), “Эс алуу, маданият жана дин” бөлүгү боюнча планда 30627,3 миң сом, кассалык чыгымдар 28783,1 миң сомго аткарылган (94,0%), “Билим берүү” бөлүгү боюнча планда 50383,3 миң сом, кассалык чыгымдар 44069,3 миң сомго (87,5%), “Социалдык коргоо” бөлүгү боюнча планда 26165,8 миң сом, кассалык чыгымдар 25973,3 миң сомго аткарылган (99,3%).

2023-жылдын 31-декабрына карата жалпы 43326,2 мин сом эркин калдык болгон, анын ичинен: бюджеттик каражаттары 41466,4 мин сом, атайын каражаттар 1859,8 мин сом.

Ак-Суу райондук мамлекеттик администрациясы

(Ак-Суу РМАнын башчысы-аким М.Ж. Насиров, башкы эсепчиси Г.А. Орозобекова)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2021-жылдын 1-январынан тартып 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйрук жана сунуштама толук аткарылган эмес. Анын ичинен: райондук мамлекеттик администрациясынын имаратында жайгашкан мекемелердин эсебинен коммуналдык чыгымдар боюнча жалпы суммасы 880,6 миң сом калыбына келтирилген эмес. Сунуштаманын 3-пунктуна жооп берилген эмес.

Сунуштама: Мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйруктун жана сунуштаманын аткарылышы камсыздалсын. Анын ичинен: райондук мамлекеттик администрациясынын имаратында жайгашкан мекемелердин эсебинен коммуналдык чыгымдар боюнча жалпы суммасы 880,6 миң сом калыбына келтирилсин. Сунуштаманын 3-пунктуна жооп берилсин.

2.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик мүлктү чарба жүргүзүүгө, ыкчам башкарууга, акысыз убактылуу пайдаланууга берүү тартиби жөнүндө” жобосунун талаптарын бузууга жол берилген, администрациясынын имаратында жайгашкан айрым мекемелердин жалпы суммасы **429,1 миң сомдук** коммуналдык чыгымдары райондук мамлекеттик администрациясынын эсебинен төлөнүп келген (мурдагы аудитте дагы аныкталган калыбына келтирилген эмес).

Сунуштама: Райондук мамлекеттик администрациясынын имаратында жайгашкан мекемелердин эсебинен жалпы суммасы **429,1 миң сомдук** коммуналдык чыгымдар калыбына келтирилсин. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 24-сентябрындагы №183 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик мүлктү чарба жүргүзүүгө, ыкчам башкарууга, акысыз убактылуу пайдаланууга берүү тартиби жөнүндө” жобосунун талаптарын бузууга жол берилбесин.

3.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын 17-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы №489 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик сатып алуулар жол-жоболорун жүргүзүү” Тартибинин 22-пунктунун талаптарын бузуу менен, бааларга мониторинг жүргүзүлбөстөн 536,5 миң сомго товарлар жана кызматтар сатып алынган.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы №489 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик сатып алуулар жол-жоболорун жүргүзүү” Тартибинин талаптары так сакталсын.

Аудит маминспектор Т.А. Орозбаев тарабынан жүргүзүлгөн.

Ак-Суу районунун өнүктүрүү фонду

(Ак-Суу финансы башкармалыгынын башчысы Ч.Б. Абдиева, Башкы эсепчи-башкы адис А.И.Бектенова)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Аудит учурунда жүргүзүлгөн инвентаризациянын жыйынтыгында, баланстык баасы жалпы суммасы **120,8 миң сомго** негизги каражаттар (2 даана ноутбук 41,6 миң сомдон, 1 даана принтер 16,4 миң сомдук, 1 даана уюлдук телефон 21,2 миң сомдук) негизсиз (адистештирилген уюмдар тарабынан берилген (иштин аталган түрү үчүн лицензиясы бар) техникалык экспертизалоо жана ажыратуудан алына турган негизги деталдарды жана түйүндөрдү андан ары пайдалануу мүмкүндүгү жөнүндө актылардын көчүрмөсү жок) чыгышталгандыгы аныкталды. Аталган каражаттар 2022-жылы сатылып алынган. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

Аудит маминспектор К.Н. Жусукеев тарабынан жүргүзүлгөн.

Алтын-Арашан айыл өкмөтү

(мурдагы Бөрү-Баш, Кара-Жал, Октябрь айыл өкмөттөрү)

(айыл өкмөтүнүн башчысы Э.М. Кулетов, финансы-экономика боюнча башкы адиси С.А. Маатказиева)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2021-жылдын 1-январынан тартып 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча сунуштамаларга Бөрү-Баш (мурдагы аудиттин жыйынтыгы боюнча) жана Октябрь айыл өкмөттөрүндө (5-пунктка) жооп берилген эмес.

Сунуштама: Мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча сунуштаманын (Бөрү-Баш (мурдагы аудиттин жыйынтыгы боюнча) жана Октябрь (5-пунктка) айыл өкмөттөрүндө) аткарылышы камсыздалсын.

2.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2023-жылы Кара-Жал айыл өкмөтү тарабынан 2111 “эмгек акы” беренеси боюнча аппарат кызматкерлеринин эмгек акысы 6796,8 миң сомго эсептелинген. Анын ичинен: 8% социалдык фондго чегерүүлөр 385,0 миң сом, 2% топтомо фонду 78,8 миң сом, киреше салыгы 523,0 миң сомду түзгөн. Бирок, 8% социалдык фондго чегерүү 126,6 миң сомго, 2% топтомо фонду 5,4 миң сомго, киреше салыгы 110,0 миң сомго тиешелүү бюджетке которулган эмес. Жалпы бюджеттик чегерүүлөр **242,0 миң сомду**, анын ичинен: социалдык фондго чегерүүлөр 132,0 миң сом, кирешелер салыгы 110,0 миң сом. Аудиттен кийин 25.03.2025-ж. №167;168;169 ТТ аркылуу калыбына келтирилди.

3.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 403-404-беренелеринин талаптарын бузууга жол берилген, айыл чарба багытындагы эмес жер аянтчаларына **18,7 миң сом** жер салыгы эсептелген эмес. Аудиттен кийин 25.03.2025-ж. №5211/5/1 дүмүрчөктөрү аркылуу калыбына келтирилди.

4.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Курулуш-куроо иштеринин көлөмдөрү жалпы суммасы **945,6 миң сомго** жогорулатылган. Анын ичинен:

- Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен (жалпы 603,6 миң сом):

- подрядчы “Агат КГ” ЖЧКсы тарабынан: “Кара-Жал айыл өкмөтүндөгү Жаңы-Арык айылындагы бала бакчасын оңдоодо” **407,3 миң сомго**;

подрядчы “Инвест Партнер Групп” ЖЧКсы тарабынан: “Октябрь айыл өкмөтүндөгү Жолколот айылындагы бала бакчасына көмүр сактоочу чатырча орнотууда” **179,6 миң сомго** жогорулатылган жана **2%** кошумча нарк салыгы **16,7 миң сомго** ашык алынган;

- жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен (жалпы 44,9 миң сом):

- подрядчы “Аина Групп” тарабынан “Бөрү-Баш айыл өкмөтүнүн административдик имаратын оңдоодо ” **4%** бирдиктүү салыгы **44,9 миң сомго** ашык алынган;

- дем берүүчү гранттын каражаттарынын эсебинен (жалпы 297,1 миң сом):

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧК тарабынан **4%** бирдиктүү салыгы Черик айылынын № 1 ички жолдорун капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **106,2 миң сомго** жана “Черик айылынын № 2 ички жолдорун капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **190,9 миң сомго** ашык алынган;

Сунуштама: Төмөнкүлөрдүн эсебинен жогорулатылган курулуш-куроо иштери тиешелүү бюджетке калыбына келтирилсин:

- подрядчы “Агат КГ” ЖЧКсы тарабынан: “Кара-Жал айыл өкмөтүндөгү Жаңы-Арык айылындагы бала бакчасын оңдоодо” **407,3 миң сом**;

-подрядчы “Инвест Партнер Групп” ЖЧКсы тарабынан: “Октябрь айыл өкмөтүндөгү Жолколот айылындагы бала бакчасына көмүр сактоочу чатырча орнотууда” **179,6 миң сом** жана ашык алынган **2%** кошумча нарк салыгы **16,7 миң сом**;

- подрядчы “Аина Групп” тарабынан “Бөрү-Баш айыл өкмөтүнүн административдик имаратын оңдоодо” ашык алынган **4%** бирдиктүү салыгы **44,9 миң сом**;

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧК тарабынан ашык алынган **4%** бирдиктүү салыгы Черик айылынын №1 ички жолдорун капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **106,2 миң сом** жана “Черик айылынын №2 ички жолдорун капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **190,9 миң сом**;

5.Критерийлерди бузуулар аныкталды: КРӨнүн 2008-жылдын 15-январындагы №7 «Социалдык чөйрө мекемелеринде тамак-аштын акчалай нормалары жөнүндө» токтомунун негизинде мектепке чейинки мекемелерде тамактануу күнүнө 1 балага ортоңку жана жогорку тайпалар үчүн 18 сом өлчөмүндө бекитилгендигине карабастан, айыл өкмөтүнүн бала бакчаларында жалпы суммасы **154,6 миң сомго** нормадан ашыкча пайдаланылган.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 15-январындагы №7 «Социалдык чөйрө мекемелеринде тамак-аштын акчалай нормалары жөнүндө» токтомунун талаптары так сакталсын. Мындан ары, Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” Мыйзамынын 28-беренесине ылайык мектепке чейинки билим берүү уюмдарында тамактанууну уюштуруу ата-энелердин эсебинен жүргүзүлөөрү эске алынсын.

6.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2024-жылы айыл өкмөтүнүн Үч-Кайнар айылына “Смарт дженерейшн” Коомдук Фонду аркылуу **3650,0 мин сомго** ФАП салынып, ФАПка эмеректер жана жабдуулар (УЗИ, кресло, шкаф, стол ж.б.) **782,4 миң сомго** кайтарымсыз берилген. Бирок, аталган имарат жана жабдуулар айыл өкмөтүнүн балансына кабыл алынган эмес. Аудит учурунда айыл өкмөтүнүн балансына кабыл алынды.

7.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кара-Жал айыл өкмөтүндө жумуш берүүчү тараптан эсептеле турган 17,25% социалдык фондго чегерүү суммасы 830,1 миң сомду түзөт. Кассалык чыгымдар 857,0 миң сомду түзүп бухгалтердик баланска **26,9 миң сом** дебитордук карыздар чагылдырылган эмес. Аудиттен кийин айыл өкмөтүнүн балансында калыбына келтирилди.

8.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Айыл өкмөтүнүн Ынтымак бала бакчасынын менюдагы эт, сүт жан ун боюнча чыгымдардын баасы ишкерлер тарабынан берилген коштомо кагазы менен (накладные расходы) дал келбестиги аныкталды, б.а. 2023-жылы эт, сүт жана ундун баасы **8,9 миң сомго** ашык чыгышталган. Аудит учурунда **8,9 миң сом** 2025-жылдын 16-январындагы №1 ТТ аркылуу калыбына келтирилди.

9. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Октябрь айыл өкмөтүнүн “Элдин куту” МИ тарабынан Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун типтүү тартибин бекитүү тууралуу” токтомунун талаптарын бузууга жол берилген, конкурс өткөрүлбөстөн жалпы **1084,4 миң сомго** товарлар, жумуштар жана кызматтар сатылып алынган.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун типтүү тартибин бекитүү тууралуу” токтомунун талаптары так сакталсын. Тиешелүү кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аудит маминспекторлор М.Б. Аитов, Н.М. Мурзабеков тарабынан жүргүзүлгөн.

Каракол айыл өкмөтү

(мурдагы Каракол, Отрадное, Тепке айыл өкмөттөрү)

(айыл өкмөтүнүн башчысы Эмил уулу Арстанбек, финансы-экономика боюнча башкы адиси У.А.Курумшиева)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2021-жылдын 1-январынан тартып 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча Отрадное айыл өкмөтүндө жазма буйрук толук аткарылган эмес. Анын ичинен: айыл чарба багытындагы эмес жерлерине эсептелинген **11,8 миң сом** жер салыгы, подрядчы “Ремстроймост” ЖЧКсы тарабынан (дем берүүчү грант боюнча) “Орлиное айылындагы суу тосуу аянтын курууга жана скважина бургулоо” объектиси боюнча **12,1 миң сомго** жогорулатылган курулуш-монтаж иштеринин көлөмү калыбына келтирилген эмес.

Сунуштама: Мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча Отрадное айыл өкмөтү боюнча жазма буйруктун аткарылышы камсыздалсын. Анын ичинен: айыл чарба багытындагы эмес жерлерине эсептелинген **11,8 миң сом** жер салыгы, подрядчы “Ремстроймост” ЖЧКсы тарабынан (дем берүүчү грант боюнча) “Орлиное айылындагы суу тосуу аянтын курууга жана скважина бургулоо” объектиси боюнча **12,1 миң сомго** жогорулатылган курулуш-монтаж иштеринин көлөмү калыбына келтирилсин.

2. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 3-декабрындагы №729 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүн эсептөө жана төлөө тартиби жөнүндө” нускамасынын жана Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 200-беренесинин талаптарын бузуу менен, 2023-жылы жайыт комитетинин кызматкеринин айлык акысынан Социалдык фондго 20,7 миң сом (17,25%), 9,6 миң сом

(8%), 2,4 мин сом (2%) камсыздандыруу төлөмдөрү жана 10,0 миң сом киреше салыгы, жалпы **42,7 миң сом** өлчөмүндө чегерүүлөр кармалып, бирок, тийиштүү бюджетине которулган эмес. *Аудиттен кийин 25.03.25-ж. №207800003 дүмүрчөктөрү аркылуу калыбына келтирилди.*

3.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Курулуш-куроо иштеринин көлөмдөрү жалпы суммасы **797,9 миң сомго** жогорулатылган. Анын ичинен:

- Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен (жалпы 377,8 миң сом):

- подрядчы “Инвест Партнер Групп” ЖЧКсы тарабынан: “Тепке айыл өкмөтүндөгү Курбу айылындагы А.Осмонов атындагы орто мектебин капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **205,1 миң сомго** жогорулатылган жана 2% сатуудан алынуучу салыгы боюнча **15,6 миң сом** ашык алынган; “Курбу айылындагы спорт залын оңдоодо” **17,7 миң сомго** жогорулатылган жана 12% кошумча нарк салыгы боюнча **49,1 миң сом** ашык алынган;

-подрядчы “СК Линсар” ЖЧКсы тарабынан: “Отрадное айылындагы бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **65,5 миң сомго**;

-подрядчы “Абсолют” ЖЧКсы тарабынан: “Каракол айылындагы коопсуздук пунктун уюштурууда” **24,8 миң сомго**;

- жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен (жалпы 420,1 миң сом):

- подрядчы “НКН-Строй Групп” тарабынан “Чолпон айылындагы ФАПтын тосмосун орнотууда” **58,3 миң сомго** ашык алынган;

- подрядчы “Эрбол Строй Сервис” тарабынан: “Орлиное айылындагы бала бакчасынын ашканасын жана кир жуучу жайын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **161,9 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы **91,7 миң сомго** ашык алынган (аудиттен кийин 2025-жылдын 19-мартындагы №25190048 дүмүрчөгү аркылуу калыбына келтирилди); Отрадное айылындагы клубду оңдоодо **41,3 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы **66,9 миң сомго** ашык алынган (жалпы 108,2 мин сом кошумча аткарылган жумуштардын эсебинен калыбына келтирилди).

Сунуштама: Төмөнкүлөрдүн эсебинен жогорулатылган курулуш-куроо иштери тиешелүү бюджетке калыбына келтирилсин:

- подрядчы “Инвест Партнер Групп” ЖЧКсы тарабынан: “Тепке айыл өкмөтүндөгү Курбу айылындагы А.Осмонов атындагы орто мектебин капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **205,1 миң сом** жана ашык алынган 2% сатуудан алынуучу салыгы боюнча **15,6 миң сом**; “Курбу айылындагы спорт залын оңдоодо” **17,7 миң сом** жана ашык алынган 12% кошумча нарк салыгы боюнча **49,1 миң сом**;

-подрядчы “СК Линсар” ЖЧКсы тарабынан: “Отрадное айыл өкмөтүндөгү Отрадное айылындагы бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **65,5 миң сом**;

-подрядчы “Абсолют” ЖЧКсы тарабынан: “Каракол айылындагы коопсуздук пунктун уюштурууда” **24,8 миң сом**;

- подрядчы “НКН-Строй Групп” тарабынан “Чолпон айылындагы ФАПтын тосмосун орнотууда” ашык алынган **58,3 миң сом**;

4.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2222 “Учурдагы чарбалык максаттар үчүн башка буюмдарды жана материалдарды алуу” беренеси аркылуу Каракол айыл өкмөтүндө жалпы 1 632,9 миң сомго, Тепке айыл өкмөтүндө 555,3 миң сомго офистик эмеректер сатылып алынган. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” талаптарына ылайык, башка эмеректи жана жабдууларды сатып алуу 3112 “башка эмеректи жана жабдууларды сатып алуу” беренеси боюнча жүргүзүлүп негизги фонддордун баланстык баасы жалпы **2188,2 миң сомго** жогорулатылбастан, аталган эмеректер 2222 беренеси аркылуу жүргүзүлгөндүгүнө байланыштуу эсептен түздөн-түз

чыгышталган. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

5.Критерийлерди бузуулар аныкталды: КР Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” талаптары аткарылбастан, Тепке айыл өкмөтүндө Жер ресурстары, кадастр, геодезия жана картография боюнча мамлекеттик агенттигинин Ак-Суу филиалынын документтерди тариздөө үчүн **18,2 миң сомдук** дебитордук карыздары эсепте чагылдырылган эмес. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, дебитордук карыз баланска кабыл алынды.

Аудит маминспекторлор Т.А. Анаркулов, Н.М. Мурзабеков тарабынан жүргүзүлгөн.

Кыдыр Аке айыл өкмөтү

(мурдагы Теплоключенка, Кереге-Таш, Эңилчек айыл өкмөттөрү)

(айыл өкмөтүнүн башчысы *Т.Ш. Кобонбаев, экономика жана финансы боюнча башкы адиси Г.Кобогонова*)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунун жерлеринен түшкөн ижара акысынын 2023-жылга карата бюджеттик планы **1774,2 миң сомго** төмөн бекитилген, анын ичинде: Теплоключенка айыл өкмөтүндө 1109,2 миң сомго, Кереге-Таш айыл өкмөтүндө 665,0 миң сомго.

Сунуштама: Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунан түшкөн каражаттар боюнча бюджеттик планы түзүлгөн келишимдерге ылайык бекитилсин. Бюджетти бекитүүдө төмөндөтүлгөн сумма эске алынсын.

2. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Төмөнкү айыл өкмөттөрдө муниципалдык жерлердин 2023-жылга карата ижара акысынан жалпы суммасы **243,1 миң сом** өндүрүлгөн эмес. Анын ичинен: Теплоключенка айыл өкмөтүндө *170,7 миң сом* өндүрүлгөн эмес жана муниципалдык жерлерди ижарага берүү боюнча план бекитилген эмес; Кереге-Таш айыл өкмөтүндө *72,4 миң сом*. *Аудиттен кийин 25.03.2025-ж. дүмүрчөктөрү аркылуу* Кереге-Таш айыл өкмөтү боюнча *72,4 миң сом*у, Теплоключенка айыл өкмөтү боюнча *40,0 миң сом*у калыбына келтирилди.

Сунуштама: Муниципалдык жерлердин ижара акысынан 2023-жылы өндүрүлбөй калган Теплоключенка айыл өкмөтү боюнча **130,7 миң сом** калыбына келтирилсин.

3. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Курулуш-куроо иштеринин көлөмдөрү жалпы суммасы **655,8 миң сомго** жогорулатылган. Анын ичинен:

- Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен (жалпы 36,7 миң сом):

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Эңилчек айылындагы ФАПтын суу түтүктөрүн оңдоодо” **5,9 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы боюнча **30,8 миң сом** ашык алынган;

- жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен (жалпы 264,2 миң сом):

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “Теплоключенка айылындагы М.Мамакеев атындагы орто мектебин оңдоо жумуштарында **28,5 миң сомго** (аудиттен кийин калыбына келтирилди);

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Эңилчек айылындагы муниципалдык имаратынын чатырын алмаштырууда” кошумча нарк салыгы боюнча **10,4 миң сом** ашык алынган, “Эңилчек айылындагы 4 (төрт) административдик имаратын оңдоодо” **41,4 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы боюнча **150,2 миң сом** ашык алынган;

- подрядчы “Кыргыз Хаус” ЖЧКсы тарабынан “Эңилчек айылындагы ашкананын чатырын оңдоодо” **33,7 миң сомго** (аудиттен кийин калыбына келтирилди);

- дем берүүчү гранттын каражаттарынын эсебинен (жалпы 354,9 миң сом):

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “ Сары-Камыш айылындагы кичи футбол аянтчасын курууда” **32,6 миң сомго** (аудиттен кийин калыбына келтирилди);
- подрядчы “Транстройдор Сервис” ЖЧКсы тарабынан “Теплоключенка айылындагы Посмитный көчөсүн капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **310,5 миң сомго**;
- подрядчы “Абсолют” ЖЧКсы тарабынан “Кереге-Таш айылындагы бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **11,8 миң сомго** (аудиттен кийин калыбына келтирилди).

Сунуштама: Төмөнкүлөрдүн эсебинен жогорулатылган курулуш-куроо иштери тиешелүү бюджетке калыбына келтирилсин:

- Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен:
- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Эңилчек айылындагы ФАПтын суу түтүктөрүн оңдоодо” **5,9 миң сом** жана ашык алынган кошумча нарк салыгы **30,8 миң сом**;
- жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен:
- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Эңилчек айылындагы муниципалдык имаратынын чатырын алмаштырууда” ашык алынган кошумча нарк салыгы боюнча **10,4 миң сом**, “Эңилчек айылындагы 4 (төрт) административдик имаратын оңдоодо” **41,4 миң сом** жана ашык алынган кошумча нарк салыгы боюнча **150,2 миң сом**;
- дем берүүчү гранттын каражаттарынын эсебинен:
- подрядчы “Транстройдор Сервис” ЖЧКсы тарабынан “Теплоключенка айылындагы Посмитный көчөсүн капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **310,5 миң сом**;

4.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча жобонун” талаптарын бузууга жол берилген, 2024-жылдын июнь айында АРИС тарабынан Эңилчек айыл өкмөтүнүн “Келечек” балдар бакчасында 2175,0 миң сомго капиталдык оңдоп түзөө жумуштары (имаратты жылуулоо жана сантехникалык агрегаттарын ремонттоо) жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен 2631,8 миң сомго Эңилчек айыл өкмөтүндөгү көчөнү жарыктандыруу жана тосмо куруу жумуштары аткарылган. Бирок, айыл өкмөтүнүн балансы жалпы **4806,8 миң сомго** жогорулатылган эмес. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

5. Критерийлерди бузуулар аныкталды: КР Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” талаптарын бузууга жол берилген, жалпы суммасы **1181,7 миң сомго** негизги каражаттар (проектор, телевизор, контейнер, стулдар, парталар, кондиционер, статуя жана башка) баланска туура эмес аз баалуу жана тез эскирүүчү предметтер катары кириштелген. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

6. Критерийлерди бузуулар аныкталды: КР Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” бухгалтердик эсепте жана финансылык отчеттуулукта жашыруун дебитордук карыз убагында чагылдыруу талаптары аткарылбастан, Эңилчек айыл өкмөтүндө Жер ресурстары, кадастр, геодезия жана картография боюнча мамлекеттик агенттигинин Ак-Суу филиалынын документтерди тариздөө үчүн **1734,8 миң сомдук** дебитордук карыздары эсепте чагылдырылган эмес. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, дебитордук карыз баланска кабыл алынды.

Аудит маминспекторлор Т.А. Орозбаев, Н.М. Мурзабеков тарабынан жүргүзүлгөн.

Хан Теңири айыл өкмөтү
(мурдагы Ак-Булун, Ак-Чий, Боз-Учук жана Жыргалаң айыл өкмөттөрү)
(айыл өкмөтүнүн башчысы С.К. Бараканов, финансы-экономика боюнча башкы адиси Д.К. Жылтырова)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2021-жылдын 1-январынан тартып 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйрук толугу менен калыбына келтирилген эмес:

- Ак-Чий айыл өкмөтүндө айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлеринин ижарачыларынан жалпы (67,1 миң сомдун ичинен) **58,4 миң сом** камсыздандыруу төгүмдөрү өндүрүлгөн эмес;

- Боз-Учук айыл өкмөтүндө негизсиз сатылган баланстык баасы **40,0 миң сомду** түзгөн МТЗ-82 трактору жана **6,0 миң сомду** түзгөн прицеби тиешелүү жоопту кызматкерлери тарабынан калыбына келтирилген эмес.

Сунуштама: Мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйруктун аткарылышы камсыздалсын:

- Ак-Чий айыл өкмөтүндө айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлеринин ижарачыларынан жалпы (67,1 миң сомдун ичинен) **58,4 миң сом** камсыздандыруу төгүмдөрү өндүрүлсүн;

- Боз-Учук айыл өкмөтүндө негизсиз сатылган баланстык баасы **40,0 миң сомду** түзгөн МТЗ-82 трактору жана **6,0 миң сомду** түзгөн прицеби тиешелүү жоопту кызматкерлер тарабынан калыбына келтирилсин.

2.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунун жерлеринен түшкөн ижара акысынын 2023-жылга карата бюджеттик планы **514,3 миң сомго** төмөн бекитилген, анын ичинде: Ак-Булун айыл өкмөтүндө 173,3 миң сомго, Боз-Учук айыл өкмөтүндө 341,1 миң сомго.

Сунуштама: Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунан түшкөн каражаттарга бюджеттик планы түзүлгөн келишимдерге ылайык бекитилсин. Бюджетти бекитүүдө төмөндөтүлгөн сумма эске алынсын.

3.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2023-жылга айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунун жерлеринин ижарачыларынан камсыздандыруу төлөмдөрү **17,9 миң сомго** аз эсептелинген.

Сунуштама: Камсыздандыруу төлөмдөрү боюнча **17,9 миң сом** Социалдык фонддун бюджетине которулсун. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен бекитилген “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондусунун жерлерин ижарага берүү шарттары жана тартиби тууралуу” типтүү жобосунун талаптары так сакталсын.

4. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Курулуш-куроо иштеринин көлөмдөрү жалпы суммасы **1091,8 миң сомго** жогорулатылган. Анын ичинен:

- Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен (жалпы 522,0 миң сом):

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “Токтогул айылында кичи футбол аянтчасын курууда” **30,6 миң сомго**;

- подрядчы “Строй Партнер” ЖЧКсы тарабынан “Жыргалаң айылындагы бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **345,4 миң сомго**;

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булак айылындагы бала бакчасына мүлк шаймандарын алып берүүдө жана аянтына тосмо орнотууда” **44,5 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы боюнча **101,5 миң сом** ашык алынган;

- жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен (жалпы 411,8 миң сом):

- подрядчы “СК Райн” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айыл өкмөтүндөгү Качыбек айылында кичи футбол аянтчасын курууда” **36,0 миң сомго;**

-подрядчы “Тезстрой” ЖЧКсы тарабынан “Советское айылында китепкана курууда **238,4 миң сомго;**

- подрядчы “Кыргыз Хаус” ЖЧКсы тарабынан “Качыбек айылындагы клубду капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **33,0 миң сомго.**

- подрядчы “Би Тесла” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы “Наристе” бала бакчасынын жылытуу системасын алмаштырууда” **79,3 миң сомго** жогорулатылган жана кошумча нарк салыгы боюнча **5,9 миң сом** ашык алынган;

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылында скважина тазалоодо жана трансформатор орнотууда” **19,2 миң сомго;**

- *дем берүүчү гранттын каражаттарынын эсебинен* (жалпы 158,0 миң сом):

- подрядчы “Кыргыз Хаус” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы А. Ракумов атындагы орто мектебинин чатырын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **37,0 миң сомго;**

- подрядчы “Эксперт Групп” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы А. Ракумов атындагы орто мектебинин спорт залын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **55,1 миң сомго;**

- подрядчы “Бион Строй” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булун айылындагы “Балажан” бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **52,9 миң сомго;**

- подрядчы “Табан” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булун айылынын көчөлөрүнө асфальт-бетон аралашмаларын төшөөдө” **13,0 миң сомго.**

Сунуштама: Төмөнкүлөрдүн эсебинен жогорулатылган курулуш-куроо иштери тиешелүү бюджетке калыбына келтирилсин:

- *Ак-Суу райондук өнүктүрүү фондунун каражаттарынын эсебинен* (жалпы 522,0 миң сом):

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “Токтогул айылында кичи футбол аянтчасын курууда” **30,6 миң сом;**

- подрядчы “Строй Партнер” ЖЧКсы тарабынан “Жыргалаң айылындагы бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **345,4 миң сом;**

- подрядчы “Аина Групп” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булак айылындагы бала бакчасына мүлк шаймандарын алып берүүдө жана аянтына тосмо орнотууда” **44,5 миң сом** жана ашык алынган кошумча нарк салыгы боюнча **101,5 миң сом;**

- *жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен* (жалпы 411,8 миң сом):

- подрядчы “СК Райн” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айыл өкмөтүндөгү Качыбек айылында кичи футбол аянтчасын курууда” **36,0 миң сом;**

-подрядчы “Тезстрой” ЖЧКсы тарабынан “Советское айылында китепкана курууда **238,4 миң сом;**

- подрядчы “Кыргыз Хаус” ЖЧКсы тарабынан “Качыбек айылындагы клубду капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **33,0 миң сом.**

- подрядчы “Би Тесла” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы “Наристе” бала бакчасынын жылытуу системасын алмаштырууда” **79,3 миң сом** жана ашык алынган кошумча нарк салыгы боюнча **5,9 миң сом;**

- подрядчы “МК Строй плюс” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылында скважина тазалоодо жана трансформатор орнотууда” **19,2 миң сом;**

- *дем берүүчү гранттын каражаттарынын эсебинен* (жалпы 158,0 миң сом):

- подрядчы “Кыргыз Хаус” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы А. Ракумов атындагы орто мектебинин чатырын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **37,0 миң сом;**

- подрядчы “Эксперт Групп” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Чий айылындагы А. Ракумов атындагы орто мектебинин спорт залын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **55,1 миң сом;**

- подрядчы “Бион Строй” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булун айылындагы “Балажан” бала бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүүдө” **52,9 миң сом;**

- подрядчы “Табан” ЖЧКсы тарабынан “Ак-Булун айылынын көчөлөрүнө асфальт-бетон аралашмаларын төшөөдө” **13,0 миң сом.**

5.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2222 “Учурдагы чарбалык максаттар үчүн башка буюмдарды жана материалдарды алуу” беренеси аркылуу: Боз-Учук айыл өкмөтүндө 219,4 миң сомго, Ак-Булун айыл өкмөтүндө 325,0 миң сомго, Ак-Чий айыл өкмөтүндө 72,0 миң сомго, Жыргалаң айыл өкмөтүндө 122,5 миң сомго офистик эмеректер, Ак-Булун айыл өкмөтүндө 237,3 миң сомго электр жарыктангычтар, (жалпы 2604,3 миң сомго анын ичинен жергиликтүү бюджеттин эсебинен) 1474,3 миң сомго инвентарь сатылып алынган. О.э. Ак-Булун айыл өкмөтүндө жалпы 430,0 миң сомго Ак-Булун айылынын Торгоев жана Сарке көчөлөрүн асфальт төшөөгө кошумча жумуштар аткарылган. Бирок, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” талаптарына ылайык, башка эмеректи жана жабдууларды сатып алуу 3112 “башка эмеректи жана жабдууларды сатып алуу” беренеси боюнча жүргүзүлүп негизги фонддордун баланстык баасы жалпы **2880,5 миң сомго** жогорулатылбастан, аталган эмеректер 2222 беренеси аркылуу эсептен түздөн-түз чыгышталган. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүүлөр жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

6.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2023-жылы Ак-Чий айыл өкмөтүнүн Качыбек айылына кичи футбол аянтчасын куруу үчүн жалпы 3398,2 *миң сомго* жумуштар бүткөрүлгөн. Советское айылына библиотека куруу үчүн жалпы 2916,0 *миң сомго* жумуштар бүткөрүлгөн. Аталган курулуш иштери айыл өкмөтүнүн балансына кириштелген эмес. Аудит учурунда жалпы суммасы **6314,2 миң сомго** негизги каражаттар айыл өкмөтүнүн балансына кириштелди.

7.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 18-февралындагы №83 токтому менен бекитилген “Мамлекет жөнгө салуучу чарбакер субъекттердин товарларына (жумуштарына, кызмат көрсөтүүлөрүнө) бааларды (тарифтерди) аныктоонун тартиби жөнүндө” Жобонун талаптарын бузууга жол берилген, “Боз-Учук-Тазалык” муниципалдык ишканасында ичүүчү таза суунун тарифтери Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы монополияга каршы жөнгө салуу Мамлекеттик агентствосунун Ысык-Көл областтык бөлүмү менен макулдашылган эмес.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 18-февралындагы №83 токтому менен бекитилген “Мамлекет жөнгө салуучу чарбакер субъекттердин товарларына (жумуштарына, кызмат көрсөтүүлөрүнө) бааларды (тарифтерди) аныктоонун тартиби жөнүндө” Жобонун талаптарына ылайык, “Боз-Учук-Тазалык” муниципалдык ишканасында ичүүчү таза суунун тарифтери Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы монополияга каршы жөнгө салуу Мамлекеттик агентствосунун Ысык-Көл областтык бөлүмү менен макулдашылсын.

Аудит маминспекторлор К.Н. Жусукеев, Н.М. Мурзабеков тарабынан жүргүзүлгөн.

Каракол шаарына караштуу мурунку Ак-Суу районунун Челпек айыл өкмөтү
(Каракол шаарынын мэри Ф.А. Алжамбаев, башкы эсепчиси М.Б. Жумадылова)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: 2021-жылдын 1-январынан тартып 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча Челпек айыл өкмөтүндө жазма буйрук аткарылган эмес, *107,2 миң сом* камсыздандыруу төгүмдөрү Соцфонддун бюджетине которулган эмес.

Сунуштама: Мурда жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча Челпек айыл өкмөтүндө жазма буйруктун аткарылышы камсыздалсын, *107,2 миң сом* камсыздандыруу төгүмдөрү Соцфонддун бюджетине которулсун.

2.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Дем берүүчү гранттын эсебинен подрядчы “Тезстрой” ЖЧКсы тарабынан “Челпек айыл өкмөтүнүн Бурма-Суу айылындагы Рахимов атындагы орто мектебинин жылытуу түйүнүн оңдоодо” **48,9 миң сомго** курулуш-куроо иштеринин көлөмү жогорулатылган.

Сунуштама: Подрядчы “Тезстрой” ЖЧКсы тарабынан “Челпек айыл өкмөтүнүн Бурма-Суу айылындагы Рахимов атындагы орто мектебинин жылытуу түйүнүн оңдоодо” жогорулатылган **48,9 миң сомго** курулуш-куроо иштеринин көлөмү тиешелүү бюджетке калыбына келтирилсин.

3.Критерийлерди бузуулар аныкталды: КР Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” 312-пунктунун талаптары аткарылган эмес, б.а. жумуштарды аткарууга жана кызматтарды көрсөтүүгө авансалык төлөмдөрдүн өлчөмү контракттын (келишимдин) суммасынан 10 пайызга чейин белгиленет - деп көрсөтүлгөндүгүнө карабастан, Челпек айыл өкмөтүндө 2023-жылы “Айлин Сервис” ЖЧКсы менен 914,5 миң сомго келишим түзүлүп, акча каражаты толугу менен которулуп берилген.

Сунуштама: КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобосунун” 312-пунктунун талаптары так сакталсын.

Аудит маминспекторлор Т.А. Анаркулов, Н.М. Мурзабеков тарабынан жүргүзүлгөн.

Кыдыр Аке айыл өкмөтүнүн “Ак-Суу коммуналдык чарба” муниципалдык ишканасы

(жетекчиси Н.К. Канатбеков, башкы эсепчиси У.Б. Алымгожоева)

1.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 “Кыргыз Республикасында ишкердик субъекттери, коммерциялык эмес уюмдар (бюджеттик мекемелерди албаганда) тарабынан бухгалтердик эсептин жана каржылык отчеттуулуктун жүргүзүлүшүнүн маселелери жөнүндө” токтомунун талаптарын бузууга жол берилип, кызматкерлерге берилген аванстар боюнча **100,2 миң сом** эсепте дебитордук карыз катары чагылдырылган эмес. Аудит учурунда тиешелүү бухгалтердик өткөрүү жүргүзүлүп, баланста калыбына келтирилди.

2.Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун” типтүү тартибинин” талаптарын бузууга жол берилген, муниципалдык ишканада жылдык сатып алуу планы түзүлгөн эмес, 2023-жылы конкурс өткөрүлбөстөн **80,0 миң сомго** товарлар, жумуштар жана кызматтар сатылып алынган.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун” типтүү тартибинин” талаптарын бузууга жол берилбесин.

Аудит маминспектор Т.А. Орозбаев тарабынан жүргүзүлгөн.

**Кыдыр Аке айыл өкмөтүнүн “Ак-Суу Тазалык-Техсервис МТС”
муниципалдык ишканасы**
(жетекчиси Э.З. Жапаров, башкы эсепчиси Б.О. Абдыбекова)

1. Критерийлерди бузуулар аныкталды: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун” типтүү тартибинин” талаптарын бузууга жол берилген, муниципалдык ишканада жылдык сатып алуу планы түзлгөн эмес, 2023-жылы конкурс өткөрүлбөстөн **1481,1 миң сомго** товарлар, жумуштар жана кызматтар сатылып алынган.

Сунуштама: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы №301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык пайызы мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун” типтүү тартибинин” талаптарын бузууга жол берилбесин. Тиешелүү кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Аудит маминспектор Т.А. Орозбаев тарабынан жүргүзүлгөн.

Жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча:

- Кыргыз Республикасынын Президентинин Ысык-Көл облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнө, айылдык Кеңештин төрагаларына - Отчет;
- райондук мамлекеттик администрациясынын башчысына – Отчет, Жазма буйрук, Сунуштама;
- аудит жүргүзүлгөн мекемелердин, ишканалардын жетекчилерине аудиттин жыйынтыгы жөнүндөгү Жазма буйруктар, Сунуштар жөнөтүлсүн.

Мамлекеттик инспектор

Т.А. Орозбаев